

Kapslak en Driehoeksmossel op libellenlarven

Wim Kuijper

Acroloxus lacustris and *Dreissena polymorpha* on exuviae of dragonflies

Summary. On an exuvium of a dragonfly from IJmuiden, the Netherlands an attached juvenile specimen of *Acroloxus lacustris* was discovered. Similarly, on another exuvium from Sfantu Gheorghe, Rumania a specimen of *Dreissena polymorpha* was found. These observations are accidental: nymphs of dragonflies have no role in the distribution of freshwater mollusks. In fact, in the cases described the mollusks died when the nymphs climbed up a plant emerging from the water to complete their metamorphosis.

Een aantal jaren geleden meldde ik de vondst van een huidje van een libellenlarve waarop een Kapslak leefde (Kuijper, 2005). Op 11 augustus 2005 werd het huidje van een uitgeslopen libel (een Blauwe glazenmaker) van de oever van een duinplasje verzameld. Dit plasje lag bij IJmuiden in Zuid-Kennemerland. Thuis bleek, bij het determineren met behulp van een loep, dat zich op het achterlijf van de larve een jong dier van de Kapslak (*Acroloxus lacustris*) had vastgehecht (fig. 1). Het schelpje was minder dan een mm lang. Het was een opmerkelijke waarneming: slakken verwacht je immers niet op libellenlarven. En in dit geval was het dier zelfs nauwelijks te zien.

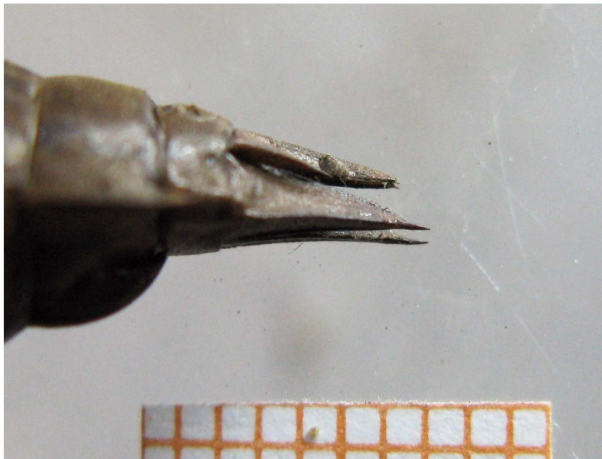

Fig. 1. Achterste deel van een libellenlarvenhuidje met (op de epiproct) een jonge Kapslak. Zuid-Kennemerland, 11-8-

Op 10 mei 2012 deed ik een vergelijkbare waarneming. In de Donaudelta verzamelde ik bij het plaatsje Sfantu Gheorghe in Roemenië een aantal libellenlarvenhuidjes. Op één daarvan, een larvehuidje van een Gewone oeverlibel, had zich op de rug een Driehoeksmossel (*Dreissena polymorpha*) vastgehecht (fig. 2). In tegenstelling tot de vondst in Kennemerland was dit dier goed zichtbaar met het blote oog. Het doublet was 9 mm lang. Dit fenomeen is ook bekend uit de literatuur (McCauley & Wehrly, 2007).

Fig. 2. Libellenlarvenhuidje met een jonge driehoeksmossel. Sfantu Gheorghe, Donaudelta, Roemenië, 10-5-2012.

Libellenlarven kunnen last hebben van kolonisatie door Zebra mossels (Fincke et al., 2009). Mits de schelpen niet te zwaar worden kunnen de libellenlarven uit het water kruipen om zich op een stengel tot libel te ontwikkelen. Dit betekende in de gevallen van de Kapslak en de Driehoeksmossel dan hun dood.

Voor de verspreiding van mollusken zijn libellen niet van belang. Libellenlarven zullen onder water niet veel meer dan enige meters lopen.

Literatuur

- FINCKE, O., SANTIAGO, D., HICKNER, S., & BIENEK, R. (2009). Susceptibility of larval dragonflies to zebra mussel colonization and its effect on larval movement and survivorship. – *Hydrobiologia*, 624(1), 71-79.
- KUIJPER, W.J. (2005). Kapslak op glazenmaker. – *Nieuwsbrief van de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie*, 5(4), 9.
- MCCAULEY, S. J. & WEHRLY, K. E. (2007). Zebra mussel, *Dreissena polymorpha* (Pallas), attachment to odonata larvae. – *Odonatologica*, 36(1), 63-69.

Adres van de auteur:
w.j.kuijper@gmail.com